

Guvernul României - Codul Aerian din 26 ianuarie 2001**Codul Aerian din 1997**

În vigoare de la 26 ianuarie 2001

Consolidarea din data de 19 februarie 2016 are la bază publicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 45 din 26 ianuarie 2001 și include modificările aduse prin următoarele acte: L 399/2005; OG 19/2011; L 187/2012; L 98/2014; Ultimul amendament în 11 iulie 2014.

CAPITOLUL I

Prevederi generale

SECȚIUNEA I

Domeniul de aplicare

Art. 1. - Prevederile prezentului cod aerian se aplică activităților aeronautice civile și persoanelor fizice sau juridice care desfășoară aceste activități în spațiul aerian național și pe teritoriul României, precum și celor care, prin activitățile desfășurate, pot pune în pericol siguranța zborurilor și securitatea aeronautică.

Art. 2. - (1) Activitățile aeronautice civile pe teritoriul și în spațiul aerian național sunt reglementate prin prezentul cod aerian și prin alte acte normative în materie, prin Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, denumită în continuare Convenția de la Chicago, precum și prin tratatele bi- și multilaterale, la care România este parte.

(2) Aplicarea prezentului cod aerian se face fără a aduce atingere suveranității depline și exclusive asupra spațiului aerian național, precum și reglementărilor specifice referitoare la apărare, ordine și siguranță națională.

SECȚIUNEA a II-a

Termeni și definiții

Art. 3. - În sensul prezentului cod aerian, termenii și definițiile utilizate au următorul înțeles:

3.1. accident - eveniment legat de operarea/utilizarea unei aeronave, care se produce între momentul în care o persoană se îmbarcă la bordul acesteia, cu intenția și cu dreptul legal de a efectua un zbor, și momentul în care toate persoanele aflate la bord sunt debarcate și în cursul caruia:

- a) o persoană este rănită grav sau mortal, datorită faptului că se găsește:
- în aeronavă;

- în contact direct cu orice parte a aeronavei, inclusiv cu bucățile care se detașează din aceasta;

- expusă direct jetului (aspirației sau suflului motoarelor ori elicelor), cu excepția cazurilor în care rănila se datorează unor cauze naturale, autorărilor sau sunt produse de altă persoană ori a cazurilor în care rănila sunt produse în afara zonei ce este în mod normal disponibilă pasagerilor sau membrilor echipajului;

- b)** aeronava suferă deteriorări sau o cedare de structură, care alterează caracteristicile de rezistență structurală, de performanță și de zbor și care, în mod normal, necesită o reparație importantă sau înlocuirea componentelor afectate, cu excepția defectării motorului ori deteriorării, când deteriorarea este limitată la motor, capote sau la accesoriile sale ori când este vorba despre deteriorări limitate la elice, la extremitățile aripii, pneuri, frâne, carenaje sau mici înfundări ori perforații în înveliș;

- c)** aeronava a dispărut sau este total inaccesibilă;

3.2. act de intervenție ilicită - act produs în mod ilicit, cu intenție, constând în:

- a)** violență împotriva uneia sau mai multor persoane la bordul unei aeronave la sol și în zbor, dacă acel act poate să periclitizeze siguranța aeronavei respective;

- b)** distrugere a unei aeronave în serviciu sau provocare de avarii unei astfel de aeronave, care o fac indisponibilă pentru zbor ori care îi pot periclita siguranța în zbor;

- c)** amplasare sau favorizare a amplasării prin orice mijloace a unui dispozitiv ori a unei substanțe care poate distruge o aeronavă aflată în serviciu sau îi poate provoca avarii care să o facă indisponibilă pentru zbor ori care îi poate periclita siguranța în zbor;

- d)** distrugere sau avariere a mijloacelor de navigație aeriană ori de intervenție în funcționarea lor, dacă un asemenea act poate periclita siguranța aeronavelor în zbor;

- e)** comunicare intenționată a unor informații false, punând astfel în pericol siguranța unei aeronave în zbor;

- f)** folosirea ilegală a oricărui dispozitiv, substanță sau armă pentru:

- producerea unui act de violență împotriva uneia sau mai multor persoane, care provoacă rănirea gravă ori moartea acestora, pe un aeroport care deservește aviația civilă;

- distrugerea sau avarierea gravă a facilităților care aparțin aviației civile sau a aeronavelor care nu sunt în serviciu, dar se află pe acel aeroport, ori pentru întreruperea serviciilor aeroportului, dacă un asemenea act pune în pericol sau poate periclita siguranța aeroportului;

3.3. activități aeronautice civile - totalitatea activităților legate de proiectarea, construcția, atestarea, reparația, întreținerea și operarea aeronavelor civile, a aerodromurilor și a altor obiective de infrastructură de aeronautică civilă, de

serviciile de navigație aeriană, de pregătirea personalului aeronautic civil, precum și a activităților aeronautice civile conexe acestora;

3.4. activități aeronautice civile conexe - totalitatea serviciilor care contribuie direct la asigurarea desfășurării activităților aeronautice civile;

3.5. administrator al aerodromului - persoana fizică sau juridică care conduce și gestionează un aerodrom aflat în proprietatea publică ori în proprietatea privată a unor persoane fizice ori juridice;

3.6. aerodrom - suprafața delimitată pe pământ sau pe apă, care cuprinde, eventual, clădiri, instalații și echipamente, destinată să fie utilizată, în totalitate ori în parte, pentru sosirea, plecarea și manevrarea la sol a aeronavelor. Aerodromul utilizat exclusiv pentru elicoptere se numește heliport;

3.7. aeronavă - aparatul care se poate menține în atmosferă cu ajutorul altor reacții ale aerului decât cele asupra suprafeței pământului;

3.8. aeronave de stat - aeronavele folosite de instituțiile statului pentru servicii în domeniile apărării, ordinii publice, siguranței naționale, precum și pentru servicii vamale;

3.8¹. aeronave fără pilot - aeronavele ghidate fie de către un pilot automat de la bordul lor, fie prin telecomandă de la un centru de control de la sol sau dintr-o altă aeronavă pilotată de echipaj uman;

3.9. aeroport - aerodromul certificat pentru operațiuni de transport aerian public;

3.10. aeroport internațional - aeroportul nominalizat ca aeroport de intrare și de plecare, destinat traficului internațional al aeronavelor, și în care sunt asigurate facilitățile de control pentru trecerea frontierei de stat, pentru controlul vamal, de sănătate publică, pentru controlul veterinar și fitosanitar, precum și pentru alte facilități similare;

3.11. agent aeronautic civil - orice persoană fizică sau juridică certificată să desfășoare activități aeronautice civile;

3.12. autorizare - confirmare oficială dată printr-un document eliberat în conformitate cu prevederile reglementărilor aeronautice române, prin care se atestă capacitatea deținătorului de a desfășura activitățile aeronautice civile menționate în acest document;

3.13. autorizație de operator aerian - documentul care certifică faptul că un operator aerian poate să efectueze activități de lucru aerian sau de aviație generală;

3.14. bloc de spațiu aerian - un volum de spațiu aerian de dimensiuni definite în spațiu și timp, în cadrul căruia se furnizează servicii de navigație aeriană;

3.15. bloc funcțional de spațiu aerian - un bloc de spațiu aerian care are la bază cerințe operaționale și care reflectă necesitatea asigurării unui management al spațiului aerian la un nivel mai integrat, fără a ține seama de granițele existente;

3.16. certificare - recunoașterea faptului că un serviciu, un produs, o piesă sau un echipament, o organizație sau o persoană se conformează cerințelor aplicabile, precum și eliberarea unui certificat relevant care atestă această conformare; certificarea poate avea ca rezultat și conferirea unui drept, potrivit reglementărilor în vigoare;

3.17. certificat - documentul emis ca rezultat al certificării în conformitate cu reglementările specifice aplicabile;

3.18. certificat de operator aerian - documentul care certifică faptul că un operator aerian are capacitatea de a efectua activitățile de transport aerian public prevăzute în acesta;

3.19. certificat de navigabilitate/autorizație - document individual prin care se atestă navigabilitatea unei aeronave;

3.20. certificat de înmatriculare/identificare - document individual care atestă înregistrarea unei aeronave, conferindu-i acesteia naționalitatea;

3.21. certificat de tip - documentul care definește proiectul de tip al unei aeronave și atestă faptul că acest proiect de tip se conformează cerințelor de navigabilitate aplicabile;

3.22. drept de trafic - dreptul unui operator aerian certificat de a transporta pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă pe o rută aeriană care deservește două sau mai multe aeroporturi interne ori internaționale;

3.23. eveniment de aviație civilă - întrerupere operațională, defect, greșeală sau orice altă circumstanță care are sau poate avea influență asupra siguranței zborului și care nu are ca rezultat un accident sau un incident grav;

3.24. facilități - totalitatea serviciilor și baza materială asociată acestora, asigurate pe un aerodrom în legătură cu intrarea și ieșirea aeronavelor, persoanelor, bagajelor, mărfurilor și altele asemenea, în traficul aerian intern și internațional;

3.25. forță majoră - evenimentul de aviație civilă, incidentul sau orice circumstanță imprevizibilă și inevitabilă care generează imposibilitatea temporară sau definitivă de a respecta cerințele autorizării acordate;

3.26. incident - eveniment, altul decât un accident, asociat cu exploatarea unei aeronave, care afectează sau poate afecta siguranța exploatării aeronavei;

3.27. incident grav - un incident ale cărui circumstanțe arată că un accident ar fi fost pe cale să se producă;

3.28. investigație tehnică - activitatea concretă de identificare, de strângere și de analiză a informațiilor pentru determinarea cauzelor unui incident sau accident de aviație civilă, emiterea concluziilor și, pe baza lor, stabilirea unor recomandări privind siguranța zborurilor, precum și formularea unor propuneri și recomandări de îmbunătățire a activităților în vederea prevenirii accidentelor și incidentelor de aviație;

3.29. licență de lucru în perimetrul infrastructurii aeroportuare - document individual prin care se acordă unui agent economic dreptul de a desfășura activități în perimetrul infrastructurii aeroportuare;

3.30. «abrogat»

3.31. misiune - activitatea unui membru al echipajului din momentul în care acesta intră în serviciu, după o perioadă de odihnă corespunzătoare, dar înaintea începerii unui zbor sau a unei serii de zboruri, până în momentul în care acel membru al echipajului iese din serviciu după încheierea aceluși zbor sau a seriei de zboruri;

3.32. navigabilitate - caracteristica aeronavei pregătite pentru zbor, constând în conformarea acesteia la reglementările de admisibilitate la zbor;

3.33. operator aerian - persoană fizică sau juridică angajată în operarea aeronavelor;

3.34. reglementări specifice - acte normative, proceduri sau standarde specifice unui domeniu de activitate;

3.35. securitate aeronautică - ansamblu de măsuri, resurse materiale și forțe umane, coordonate, mobilizate și utilizate în scopul protecției aeronauticii civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

3.36. serviciu de navigație aeriană - termen generic ce include serviciile de trafic aerian, serviciile de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, serviciile meteorologice aeronautice și serviciile de informare aeronautică, definite conform reglementărilor specifice aplicabile;

3.37. servicii de trafic aerian - serviciile de control al traficului aerian (serviciile de control regional, de apropiere și de aerodrom), serviciile de informare a zborului, serviciile consultative de trafic aerian și serviciile de alarmare, definite conform reglementărilor specifice aplicabile;

3.38. servitute aeronautică - condiții, restricții, obligații impuse de reglementările naționale și/sau internaționale, în interesul siguranței zborului;

3.39. siguranța zborului - capacitate a activității aeronautice constând în evitarea afectării sănătății sau pierderii de vieți omenești, precum și a producerii de pagube materiale;

3.40. supervizarea siguranței zborului - activitate constând în acordarea de certificate, supravegherea continuă a menținerii condițiilor asociate certificatelor respective, precum și a îndeplinirii obiectivelor și nivelurilor de siguranță, potrivit reglementărilor specifice aplicabile;

3.41. supraveghere continuă - procesele de verificare a îndeplinirii în mod continuu și sistematic a condițiilor asociate acordării unui certificat pe parcursul perioadei sale de valabilitate, precum și de luare a măsurilor de siguranță necesare;

3.42. tehnică aeronautică - tehnică folosită în aeronautică, care intră sub incidența normelor privind siguranța zborului;

3.43. trafic aerian - ansamblu de aeronave care, la un moment dat, se află în zbor într-un spațiu aerian determinat sau operează pe suprafața de manevră a unui aerodrom;

3.44. trafic aerian general - toate mișcările aeronavelor civile, precum și toate mișcările aeronavelor de stat, inclusiv cele ale aeronavelor militare, de vamă și poliție, care se efectuează în conformitate cu procedurile Organizației Aviației Civile Internaționale;

3.45. trafic aerian operațional - toate mișcările aeronavelor civile și de stat care se efectuează în conformitate cu reglementările naționale, altele decât în conformitate cu procedurile Organizației Aviației Civile Internaționale;

3.46. transportator aerian - operator aerian deținător al unui certificat de operator aerian în termen de valabilitate și, după caz, al unei licențe de operare;

3.47. zbor V.F.R. - zbor efectuat după regulile zborului la vedere.

CAPITOLUL II

Administrarea aviației civile în România

Art. 4. - Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale și de autoritate de stat în domeniul aviației civile, are următoarele atribuții specifice:

a) elaborează strategia de dezvoltare a aviației civile, în conformitate cu politica economică a Guvernului și cu planurile de dezvoltare a transporturilor;

b) emite, în conformitate cu strategia de dezvoltare, cerințele, standardele și recomandările organizațiilor internaționale de aviație civilă și tratatele internaționale la care România este parte, reglementări specifice care stau la baza desfășurării activităților aeronautice civile;

c) reprezintă Guvernul, în domeniul aviației civile, în organismele internaționale și comunitare specifice și în relațiile bilaterale cu alte state;

d) asigură administrarea proprietății publice a statului din domeniul aviației civile;

e) emite reglementări specifice privind certificarea agenților aeronautici civili și asigură eliberarea, prelungirea valabilității, validarea, echivalarea, modificarea, limitarea, suspendarea și revocarea licențelor și a documentelor de certificare a agenților aeronautici civili;

f) emite reglementări specifice privind siguranța și securitatea activităților aeronautice civile și supraveghează respectarea acestora;

g) emite reglementări specifice obligatorii pentru efectuarea transporturilor aeriene de mărfuri periculoase;

h) asigură organizarea spațiului aerian național, în condițiile prezentei legi, în colaborare cu organele specializate ale Ministerului Apărării Naționale;

i) coordonează sistemul de securitate în domeniul aviației civile, aprobă sistemele de facilități aeronautice la nivelul aeroporturilor civile;

j) investighează incidentele și accidentele din domeniul aviației civile și emite reglementări specifice privind raportarea și investigarea tehnică a acestora, în condițiile prezentei legi;

k) reglementează și asigură exercitarea activităților de registru în aviația civilă;

l) emite reglementări specifice privind certificarea tehnicii aeronautice și asigură certificarea acesteia;

m) emite reglementări specifice privind certificarea personalului aeronautic civil și asigură eliberarea, prelungirea valabilității, validarea, echivalarea, modificarea, limitarea, suspendarea și revocarea licențelor și a documentelor de certificare pentru această categorie de personal;

n) asigură gestionarea frecvențelor de telecomunicații alocate aviației civile;

o) asigură organizarea și funcționarea serviciilor civile de navigație aeriană în spațiul aerian al României, autorizează efectuarea zborurilor în spațiul aerian național, în limita competențelor legale;

p) avizează, împreună cu Ministerul Apărării Naționale, în cazul aerodromurilor exploatare în comun, efectuarea de lucrări supuse servituților de aeronautică civilă;

r) asigură, împreună cu organele specializate ale ministerelor abilitate prin lege, asistența operațiunilor de căutare și de salvare a aeronavelor civile implicate în accidente;

s) emite reglementări pentru uniformizarea definițiilor și a abrevierilor utilizate în aviația civilă, în conformitate cu legislația internațională;

t) asigură certificarea aerodromurilor civile;

u) organizează activitatea pentru constituirea fondului propriu de date statistice din domeniul aviației civile care se pune la dispoziție instituțiilor abilitate;

v) asigură cadrul legislativ și reglementările necesare pentru dezvoltarea unui mediu concurențial normal în domeniul transporturilor aeriene;

x) emite reglementări specifice privind raportarea și investigarea evenimentelor de aviație civilă, precum și a actelor de intervenție ilicită asupra aeronavelor civile;

y) aprobă tarifele percepute de organismele tehnice specializate, instituții publice sau operatori economici, ca urmare a prestării activităților pentru care le-au fost delegate competențe în conformitate cu prevederile prezentului cod aerian.

Art. 5. - (1) Ministerul Transporturilor și Infrastructurii asigură, direct sau prin delegare de competență și desemnarea unor organisme tehnice specializate - instituții publice sau operatori economici care funcționează în subordinea sau sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii -, elaborarea și punerea în aplicare a reglementărilor specifice, supervizarea siguranței zborului, certificarea agenților aeronautici civili, a personalului aeronautic civil și a tehnicii aeronautice, avizarea lucrărilor efectuate în zonele supuse servituților de aeronautică civilă, inspecția de siguranță a zborului, investigarea tehnică a incidentelor și

accidentelor în domeniul aviației civile, elaborarea, punerea în aplicare și supravegherea respectării reglementărilor în domeniul securității aeronautice.

(2) În cazul operatorilor economici, costurile aferente activităților delegate conform alin. (1) se acoperă integral din tarifele percepute pentru activitățile respective.

(3) Delegarea de competențe se poate realiza în domenii de strictă specialitate, pentru care Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului trebuie să aibă compartimente de specialitate.

CAPITOLUL III

Spațiul aerian național

SECȚIUNEA I

Generalități

Art. 6. - (1) Spațiul aerian național reprezintă coloana de aer situată deasupra teritoriului de suveranitate al României, până la limita inferioară a spațiului extraatmosferic.

(2) În spațiul aerian național se desfășoară atât trafic aerian general, cât și trafic aerian operațional.

Art. 7. - În spațiul aerian național se pot stabili, în conformitate cu reglementările specifice aplicabile:

a) spații aeriene rezervate, destinate unor activități aeronautice militare, de școală, de sport aeronautic, de încercare și omologare a aeronavelor, precum și altor activități stabilite prin reglementări specifice;

b) spații aeriene restricționate, constituite din zone periculoase, zone restricționate sau zone interzise.

Art. 8. - (1) Sunt asimilate din punct de vedere al furnizării serviciilor de navigație aeriană cu spațiul aerian național:

a) spațiul aerian de deasupra zonei internaționale a Mării Negre alocat României de Organizația Aviației Civile Internaționale, în baza acordurilor regionale de navigație aeriană;

b) spațiul aerian al altor țări, în care a fost delegată României, permanent sau pe termen limitat, prin tratate internaționale, furnizarea serviciilor de navigație aeriană.

(2) Spațiul aerian național poate fi integrat din punct de vedere al furnizării serviciilor de navigație aeriană în unul sau mai multe blocuri funcționale de spațiu aerian stabilite prin tratate încheiate de România cu alte state, în baza reglementărilor specifice aplicabile.

Art. 9. - Clasificarea spațiului aerian național din punct de vedere al asigurării serviciilor de trafic aerian se stabilește în conformitate cu standardele elaborate de organizațiile internaționale de aviație civilă la care România este parte contractantă.

Art. 10. - În timp de pace Ministerul Transporturilor, împreună cu Ministerul Apărării Naționale, organizează spațiul aerian național și stabilește principiile și regulile de folosire a acestuia pentru activitățile aeronautice civile sau militare, după caz.

SECȚIUNEA a II-a Utilizarea spațiului aerian național

Art. 11. - (1) Orice zbor în spațiul aerian național trebuie să fie autorizat. Procedura de autorizare a zborurilor se reglementează prin hotărâre a Guvernului.

(2) Decolarea și aterizarea aeronavelor civile se efectuează pe aerodromuri certificate în acest scop, potrivit reglementărilor specifice, precum și pe alte terenuri sau suprafețe de apă, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului.

(3) Aeronavele de stat care operează într-o porțiune de spațiu aerian aflată sub controlul serviciilor de trafic aerian civile trebuie să opereze ca trafic aerian general, respectând reglementările specifice aviației civile, cu excepția cazului în care se prevede altfel, prin procedurile de coordonare stabilite între unitățile civile și militare ale serviciilor de trafic aerian, în conformitate cu prevederile art. 10 din prezentul cod aerian.

(4) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, respectiv Ministerul Apărării Naționale, poate restricționa sau interzice temporar desfășurarea traficului aerian general într-o porțiune ori în întreg spațiul aerian național din motive privind apărarea, ordinea publică și siguranța națională, conform atribuțiilor ce le revin.

Art. 11¹. - În spațiul aerian național este interzisă operarea aeronavelor:

a) care sunt echipate cu sau care transportă arme nucleare, chimice ori alte arme de distrugere în masă, cu excepția celor prevăzute de tratatele la care România este parte;

b) la viteze supersonice, la altitudini mai mici de 10.000 m, cu excepția zborurilor aeronavelor militare române sau ale statelor aliante executate pentru îndeplinirea misiunilor de luptă;

c) care execută activități de publicitate, folosind mijloace sonore.

Art. 11². - (1) Aeronavele civile cu capacitate de flotabilitate, pe timpul cât se deplasează pe porțiuni din apele teritoriale, care sunt organizate ca aerodromuri, se supun reglementărilor specifice aplicabile aeronavelor care operează pe aerodromuri.

(2) Aeronavele civile cu capacitate de flotabilitate, pe timpul cât se deplasează pe ape, care nu sunt organizate ca aerodromuri, se supun reglementărilor specifice aplicabile navelor maritime, fluviale sau ambarcațiunilor pentru apele interioare.

(3) Aeronavele civile care operează pe navele maritime ori fluviale, pe timpul cât sunt pe nave, se supun reglementărilor specifice aplicabile navelor.

Art. 11³. - (1) Orice activitate care nu intră în categoria activităților aeronautice civile, având drept efect ajungerea în spațiul aerian a diverselor corpuri materiale care pot constitui un pericol pentru siguranța zborurilor aeronavelor, poate fi efectuată numai în condițiile autorizării.

(2) Activitățile prevăzute la alin. (1) și modul de autorizare a acestora se stabilesc prin reglementări specifice comune ale Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și Ministerului Apărării Naționale.

Art. 12. - În spațiul aerian național repartizat aviației civile traficul aerian este permis după cum urmează:

a) aeronavelor civile, în baza unei aprobări corespunzătoare acordate în conformitate cu prevederile reglementărilor aeronautice specifice;

b) aeronavelor de stat românești, în conformitate cu reglementările specifice;

c) aeronavelor militare străine, inclusiv celor care transportă trupe, armament, tehnică de luptă, materiale militare, materiale periculoase și orice alte tipuri de încărcătură, care, prin natura lor, pot afecta siguranța națională, conform aprobării de survol acordate de Ministerul Transporturilor, cu avizul Ministerului Apărării Naționale.

Art. 13. - (1) Toate aeronavele civile care survolează teritoriul României au obligația achitării unor tarife pentru utilizarea instalațiilor și serviciilor de navigație aeriană.

(2) Tarifele prevăzute la alin. (1) sunt nediscriminatorii pentru aceleași categorii de zboruri, indiferent de naționalitatea operatorilor aerieni și a statului de înmatriculare.

(3) Sunt scutite de la plata tarifelor prevăzute la alin. (1) următoarele categorii de zboruri:

a) zborurile V.F.R.;

b) zborurile militare efectuate de aeronave militare românești, iar în cazul aeronavelor militare străine, pe bază de reciprocitate;

c) zborurile efectuate exclusiv pentru transportul în misiune oficială al monarhilor domnitori și al familiilor lor apropiate, al șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor. În toate cazurile misiunile oficiale vor fi confirmate prin indicatorul de statut corespunzător pe planul de zbor;

d) zborurile de căutare și salvare autorizate de un organ competent SAR;

e) zborurile terminate la aerodromul de la care aeronava a decolat și în timpul cărora nu s-a efectuat nici o aterizare intermediară;

f) zborurile efectuate de aeronave a căror masă maximă certificată la decolare este strict mai mică de două tone;

g) zborurile-școală executate exclusiv în cadrul examinărilor în vederea obținerii licenței sau a unei calificări pentru echipajul de comandă și, pentru aceasta, este confirmată prin mențiunea corespunzătoare pe planul de zbor;

h) zborurile efectuate exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor folosite sau care se intenționează să fie folosite ca mijloace de sol pentru navigația aeriană, precum și pentru zborurile de verificare a aeronavelor ce urmează să execute zboruri conform lit. c);

i) alte categorii de aeronave prevăzute de lege.

(4) Pot fi scutite, total sau parțial, de plata tarifelor prevăzute la alin. (1) și alte categorii de aeronave sau de zboruri, cu aprobarea Ministerului Transporturilor.

SECȚIUNEA a III-a

Serviciile de navigație aeriană

Art. 12. - (1) Serviciile de navigație aeriană se furnizează traficului aerian numai de către agenți aeronautici certificați și desemnați în acest scop, potrivit reglementărilor specifice aplicabile.

(2) Porțiunile de spațiu aerian național unde se furnizează servicii de trafic aerian civile se stabilesc în conformitate cu prevederile prezentului cod aerian și cu reglementările specifice aplicabile.

(3) Furnizarea serviciilor de navigație aeriană într-un bloc funcțional de spațiu aerian, care include și spațiul aerian național, parțial sau integral, se face în conformitate cu prevederile tratatului internațional referitor la acesta.

Art. 13. - (1) Toate aeronavele care operează în spațiul aerian național au obligația achitării unor tarife pentru utilizarea serviciilor de navigație aeriană.

(2) Tarifele prevăzute la alin. (1) sunt nediscriminatorii pentru aceleași categorii de zboruri civile, indiferent de naționalitatea operatorilor aerieni și de statul de înmatriculare a aeronavei utilizate.

(3) Sunt scutite de la plata tarifelor pentru servicii de navigație aeriană de rută următoarele categorii de aeronave numai în cazul în care costurile acestor scutiri nu sunt aplicate celorlalți utilizatori care nu beneficiază de astfel de facilități:

a) aeronave care efectuează zboruri V.F.R.;

b) aeronave militare românești care efectuează zboruri militare, iar în cazul aeronavelor militare străine care efectuează zboruri militare, pe bază de reciprocitate;

c) aeronave utilizate pentru intervenții în zone calamitate;

d) aeronave care efectuează zboruri exclusiv pentru transportul în misiune oficială al monarhilor domnitori și al membrilor apropiați ai familiei, al șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor. În toate cazurile misiunile oficiale vor fi confirmate prin indicatorul de statut corespunzător pe planul de zbor;

e) aeronave care efectuează zboruri de căutare și salvare autorizate de un organ competent de căutare și salvare (SAR);

f) aeronave care efectuează zboruri ce se termină la aerodromul de la care aeronava a decolat și în timpul cărora nu s-a efectuat nici o aterizare intermediară;

g) aeronave a căror masă maximă certificată la decolare este strict mai mică de două tone;

h) aeronave care efectuează zboruri-școală executate exclusiv în cadrul examinărilor în vederea obținerii licenței sau a unei calificări pentru echipajul de comandă și, pentru aceasta, este confirmată prin mențiunea corespunzătoare pe planul de zbor;

i) aeronave care efectuează zboruri exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor folosite ori care se intenționează să fie folosite ca mijloace de sol pentru navigația aeriană;

j) alte categorii de aeronave prevăzute de lege.

(4) Pot fi scutite, total sau parțial, de la plata tarifelor prevăzute la alin. (1) și alte categorii de aeronave, cu aprobarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

(5) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului poate interzice temporar accesul în spațiul aerian național al aeronavelor operatorilor aeriени care înregistrează restanțe la achitarea tarifelor pentru utilizarea serviciilor de navigație aeriană.

Art. 14. «abrogat»

Art. 15. «abrogat»

SECȚIUNEA a IV-a

Raporturi juridice la bordul aeronavei civile

Art. 16. - Faptele și actele juridice petrecute la bordul aeronavelor civile înmatriculate în România, precum și statutul juridic al încărcăturii aflate la bordul acestora, în timpul unui zbor internațional, dincolo de granițele României, sunt reglementate de legislația română, dacă prin acordurile și convențiile internaționale la care România este parte contractantă nu s-a stabilit altfel.

CAPITOLUL IV

Naționalitatea și drepturile asupra aeronavelor civile

SECȚIUNEA I

Naționalitatea și înmatricularea aeronavelor civile

Art. 17. - **(1)** O aeronavă civilă poate opera în spațiul aerian național numai dacă deține un certificat de înmatriculare în conformitate cu prevederile **Convenției** de la Chicago.

(2) Certificatul de înmatriculare este document obligatoriu la bordul aeronavelor.

(2¹) Prin excepție de la prevederile alin. (2), certificatul de înmatriculare trebuie să se afle în permanență la persoana care asigură pilotarea aeronavei fără echipaj de conducere la bord.

(3) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului poate stabili, prin reglementări specifice, categorii de aeronave civile care pot opera în spațiul aerian național fără a deține un certificat de înmatriculare.

Art. 18. - (1) O aeronavă civilă înmatriculată în România nu poate fi înmatriculată și în alt stat.

(2) Certificatul de înmatriculare emis de Ministerul Transporturilor va conține datele de identificare a aeronavei civile, însemnul de naționalitate și marca de ordine, care vor fi inscripționate în mod vizibil pe aeronava civilă, cât și datele de identificare a deținătorului și/sau a proprietarului.

Art. 19. - (1) Prin înmatricularea în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile din România, aeronava respectiva capata naționalitatea româna.

(2) Înmatricularea unei aeronave civile în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile și certificatul de înmatriculare nu constituie dovada deținerii legale sau a proprietății asupra aeronavei civile în nici o acțiune juridică în care deținerea sau proprietatea aeronavei respective este în litigiu.

Art. 20. «abrogat»

SECȚIUNEA a II-a

Drepturile asupra aeronavelor civile

Art. 21. - Sunt recunoscute, fără discriminare, persoanelor fizice și juridice, române sau străine, următoarele drepturi asupra aeronavelor civile:

- a) dreptul de proprietate;
- b) dreptul de folosință în temeiul unui contract de închiriere încheiat pe o durată determinată, caz în care locatarul capătă și calitatea de deținător;
- c) dreptul deținătorului legal de a dobândi proprietatea prin cumpărare, caz în care cumpărătorul capătă calitatea de proprietar;
- d) dreptul de a ipoteca ori de a greva aeronava civilă sau componente ale acesteia cu orice drept real asemănător, constituit ca garanție a plății unei datorii, cu condiția ca un asemenea drept să fie constituit conform legii statului de înmatriculare și transcris în registrul de sarcini al statului de înmatriculare a aeronavei civile.

Art. 22. - (1) Actele de proprietate sau de transmitere a proprietății, de constituire de ipoteci sau a altor drepturi reale care privesc o aeronavă civilă sunt reglementate de legislația națională și se înscriu în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile.

(2) Înscrierea în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile nu este constitutivă de drepturi și are ca efect numai opozabilitatea față de terți a dreptului înscris.

CAPITOLUL V

Aerodromurile civile

Art. 23. - Aerodromurile civile pot fi proprietate publică sau proprietate privată, deschise ori închise utilizării publice.

Art. 24. - Înființarea, funcționarea și dezafectarea aerodromurilor civile sunt supuse reglementărilor specifice emise de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, cu avizul ministerelor abilitate, prin care se stabilesc cerințele tehnice, operaționale, de siguranță a zborului, de securitate aeronautică și de protecție a mediului.

Art. 25. «abrogat»

Art. 26. - (1) Un aerodrom este deschis pentru operarea aeronavelor civile numai dacă este certificat de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

(2) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului ține registrul de evidență a aerodromurilor civile certificate din România.

Art. 27. - (1) Toate aeronavele civile care execută zboruri internaționale cu originea/destinația România sunt obligate să decoleze și să aterizeze pe un aeroport internațional sau deschis traficului aerian internațional.

(2) Condițiile pentru certificarea aeroporturilor civile internaționale sau deschise traficului aerian internațional se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 28. - (1) Administratorii aerodromurilor civile au obligația de a asigura condițiile prevăzute de reglementările specifice aplicabile privind aterizarea și decolarea în siguranță a aeronavelor, securitatea aeronautică, serviciile necesare aeronavelor la sol, precum și cele privind lupta împotriva incendiilor.

(2) Administratorii aeroporturilor civile vor asigura și existența facilităților de ambulanță și prim ajutor pentru cazuri de urgență și, după caz, a celor de vamă, graniță, fitosanitare, sanitar-veterinare și sanitar-umane.

Art. 29. - (1) Operatorii economici și, după caz, organele competente ale statului care desfășoară activități pe aerodromurile civile au obligația de a respecta normele stabilite, în temeiul prezentului cod aerian și al reglementărilor specifice aplicabile, de către administratorii aerodromurilor.

(2) Toate activitățile care se derulează în perimetrul unui aerodrom civil se desfășoară sub coordonarea administratorului aerodromului.

(3) Operatorii economici care desfășoară activități în perimetrul aerodromurilor civile trebuie să dețină o licență de lucru în acest perimetru, eliberată de administratorul aerodromului, în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 30. - Facilitățile și serviciile asigurate pe un aerodrom civil deschis utilizării publice sunt accesibile, fără discriminare, tuturor aeronavelor civile.

Art. 31. - (1) Tarifele stabilite pentru utilizarea facilităților și furnizarea serviciilor prevăzute la art. 30 se aplică în mod nediscriminatoriu, indiferent de

naționalitatea aeronavei civile, și se publică în conformitate cu reglementările internaționale de aviație.

(2) Pe aerodromurile civile deschise utilizării publice sunt scutite de la plata tarifelor aeroportuare de pasager, aterizare, staționare și iluminat, precum și a tarifelor pentru servicii de navigație aeriană terminală următoarele categorii de aeronave:

- a) aeronavele de stat românești;
- b) aeronavele militare străine, pentru care există acorduri bilaterale în acest sens, încheiate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, la cererea Ministerului Apărării Naționale;
- c) aeronavele care execută zboruri exclusiv pentru transportul în misiune oficială al monarhilor domnitori și al membrilor apropiați ai familiei, al șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor. În toate cazurile misiunile oficiale vor fi confirmate prin indicatorul de statut corespunzător pe planul de zbor;
- d) aeronavele care execută zboruri în folosul Organizației Națiunilor Unite, Crucii Roșii sau al Semilunii Roșii;
- e) aeronavele civile care efectuează misiuni de căutare și de salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor misiuni;
- f) aeronavele care efectuează misiuni umanitare și de ajutorare urgentă;
- g) aeronavele care sunt nevoite să aterizeze datorită unor cauze tehnice, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile sau a unor situații de forță majoră;
- h) aeronavele care aterizează din dispoziția Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și/sau a Ministerului Apărării Naționale;
- i) alte categorii de aeronave prevăzute de lege.

(3) Pot fi scutite, total sau parțial, de la plata tarifelor prevăzute la alin. (1) și alte categorii de aeronave, cu aprobarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

(4) Scutirile prevăzute la alin. (2) lit. a)-c) se aplică numai pe aerodromurile civile unde statul român este acționar majoritar.

(5) Administratorii aerodromurilor au dreptul de a reține la sol o aeronavă civilă, în situația în care aceasta nu a achitat contravaloarea tarifelor prevăzute la alin. (1), până la stingerea debitelor sau până se face dovada constituirii unor garanții suficiente în raport cu creanța invocată și aceasta este acceptată de administratorul aerodromului, cu respectarea reglementărilor în vigoare.

CAPITOLUL VI

Personalul aeronautic civil

SECȚIUNEA I

Prevederi generale

Art. 32. - În aeronautica civilă funcționează personal aeronautic civil, precum și alte categorii de personal.

Art. 33. - (1) Personalul aeronautic civil cuprinde:

- personal aeronautic civil navigant;
- personal aeronautic civil nenavigant.

(2) Drepturile și obligațiile personalului aeronautic civil se stabilesc prin reglementări specifice, în condițiile legii.

Art. 34. - Personalul aeronautic civil navigant cuprinde:

a) personalul care constituie echipajul de conducere de la bordul aeronavelor civile: piloți, navigatori, mecanici și/sau ingineri de bord și operatori radionaviganți;

b) personalul de cabină, tehnic sau care îndeplinește alte funcții la bordul aeronavelor civile, calificat pentru categoria respectivă de aeronavă civilă, care, neparticipând la conducerea acestora, exercită la bord activități cu privire la pasageri și mărfuri, activități de control tehnic în vederea constatării stării de navigabilitate, activități de verificare în zbor a funcționării mijloacelor serviciilor de comunicații, navigație și supraveghere, precum și alte activități aeronautice civile, potrivit reglementărilor specifice aplicabile;

c) personalul de inspecție în zbor a operațiunilor aeriene;

d) parașutiștii.

(2) Din categoria personalului aeronautic civil navigant face parte și personalul care asigură pilotarea aeronavelor fără echipaj de conducere la bord.

Art. 35. - Personalul aeronautic civil nenavigant cuprinde:

a) personalul tehnic calificat care lucrează direct la planificarea și pregătirea operațională a zborurilor, la proiectarea, certificarea, fabricația, inspecția, întreținerea, reparația și operarea tehnicii aeronautice;

b) personalul care furnizează și/sau asigură serviciile de navigație aeriană;

c) inspectorii aeronautici care exercită activități de supervizare a siguranței zborului;

d) personalul de aerodrom care execută activități specifice, cu impact asupra siguranței zborului.

SECȚIUNEA a II-a

Comandantul și echipajul aeronavei civile

Art. 36. - (1) Echipajul aeronavei civile este constituit din personal certificat în mod corespunzător, care desfășoară activități la bord în conformitate cu reglementările specifice aplicabile.

(2) Membrii echipajului aeronavei au obligația ca, pe întreaga perioadă a misiunii, să aibă asupra lor documentele de certificare individuale obligatorii prevăzute de reglementările specifice aplicabile.

(3) Echipajul se află în subordinea comandantului de aeronavă civilă.

(4) Comandantul aeronavei civile este desemnat de operatorul aerian, pentru fiecare zbor, cu excepția cazului când prin reglementări specifice se prevede altfel.

Art. 37. - (1) Funcția de comandant de aeronavă civilă este îndeplinită de pilotul comandant, certificat pentru categoria, clasa sau tipul aeronavei civile respective și având licența corespunzătoare în termen de valabilitate.

(2) Persoana care îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (1) are funcția de comandant de aeronavă din momentul începerii misiunii și până în momentul terminării acesteia.

(3) Comandantul aeronavei civile care remorchează alte aeronave este comandantul acestora până la declanșarea lor.

Art. 38. - (1) Comandantul aeronavei civile răspunde de pregătirea și executarea în siguranță a fiecărui zbor, precum și de comportamentul și disciplina echipajului la bord și la sol, cu respectarea prevederilor prezentului cod aerian și ale reglementărilor specifice aplicabile.

(2) Acesta va refuza decolarea atunci când constată nereguli cu ocazia îndeplinirii sarcinilor ce îi revin, în conformitate cu reglementările specifice în vigoare.

Art. 39. - (1) În timpul misiunii sale comandantul de aeronavă civilă poate delega atribuții, dar nu poate să își delege responsabilitățile.

(2) În cazul în care acesta este împiedicat din orice cauză, în cursul zborului sau la sol, să își îndeplinească funcția, în lipsa desemnării prealabile a unei alte persoane pentru a-l înlocui, funcția de comandant de aeronavă civilă va fi exercitată de unul dintre ceilalți membri ai echipajului de conducere, în ordinea stabilită prin reglementările specifice aplicabile.

Art. 40. - (1) Comandantul unei aeronave civile aflate în zbor are jurisdicție asupra întregului personal aeronautic civil aflat la bord.

(2) Dispozițiile date de comandantul de aeronavă civilă în timpul zborului, în scopul asigurării siguranței zborului, sunt obligatorii pentru toate persoanele aflate la bord.

(3) Comandantul de aeronavă civilă poate debarca orice membru al echipajului și orice pasager la o escală intermediară, pentru motive determinate de siguranța zborului și de păstrarea ordinii în aeronava civilă.

(4) În caz de pericol, comandantul de aeronavă civilă va lua măsurile necesare pentru salvarea pasagerilor, a echipajului, a încărcăturii, precum și a aeronavei, după caz.

(5) În cazul unui accident, comandantul de aeronavă civilă își menține toate prerogativele până în momentul când autoritatea în drept îl eliberează de atribuțiile ce îi revin în legătură cu operarea aeronavei.

Art. 41. «abrogat»

Art. 42. «abrogat»

Art. 43. - (1) Prin derogare de la prevederile [art. 37](#), operatorul poate desemna în funcția de comandant de aeronavă civilă și o altă persoană decât pilotul comandant.

(2) Obligațiile și răspunderile pentru executarea misiunii se împart între comandantul de aeronavă civilă și pilotul comandant, după cum urmează:

a) pilotul comandant răspunde, de la începerea și până la terminarea operațiunii de zbor cu aeronava civilă, de conducerea tehnică și de siguranță a aeronavei, putând lua orice măsuri pentru realizarea siguranței zborului;

b) comandantul de aeronavă răspunde, în conformitate cu dispozițiile prezentului cod aerian de executarea misiunii în bune condiții, pentru toate celelalte aspecte care nu privesc conducerea tehnică și operarea în siguranță a aeronavei.

Art. 43¹. - În cazul aeronavelor fără echipaj de conducere la bord, personalul care asigură pilotarea acestor aeronave răspunde de la începerea și până la terminarea operațiunii de zbor cu aeronava civilă de conducerea tehnică și de siguranța aeronavei, putând lua orice măsuri pentru realizarea siguranței zborului.

CAPITOLUL VII

Operațiuni aeriene civile

SECȚIUNEA I

Generalități

Art. 44. - Operațiunile aeriene civile care pot fi efectuate pe teritoriul României se clasifică astfel:

- a) operațiuni de transport aerian public;
- b) operațiuni de aviație generală;
- c) operațiuni de lucru aerian.

SECȚIUNEA a II-a

Operațiuni de transport aerian public

Art. 45. - Operațiunile de transport aerian public sunt transporturile de pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă, efectuate pe baze comerciale, prin curse regulate sau neregulate, de către transportatorii aerieni. Transporturile aeriene publice executate în spațiul aerian național sunt supuse tratatelor internaționale la care România este parte.

Art. 46. - (1) Transporturile aeriene publice se execută pe bază de contract de transport încheiat între transportatorul aerian și beneficiarul transportului.

(2) Prin contractul de transport aerian, transportatorul aerian se obligă să ducă la destinație pasagerii, bagajele, marfa și/sau poșta, iar beneficiarul să plătească prețul transportului.

Art. 47. - (1) Transportatorul aerian răspunde pentru orice prejudiciu produs prin decesul sau vătămarea sănătății pasagerilor ori avarierea sau pierderea bagajelor, a mărfii și/sau a poștei transportate.

(2) Regimul răspunderii transportatorului aerian este, pentru transporturile aeriene publice internaționale, reglementat în conformitate cu tratatele internaționale la care România este parte, iar pentru transporturile aeriene publice interne, în conformitate cu prevederile dreptului comun, în măsura în care nu s-a stabilit altfel printr-o lege specială sau printr-un tratat internațional la care România este parte.

Art. 48. - Transporturile aeriene publice efectuate prin curse regulate sunt transporturile aeriene executate după orare publicate și rute prestabilite, destinate să asigure legătura între două sau mai multe aeroporturi și în care capacitatea comercială disponibilă este pusă la dispoziție publicului contra cost.

Art. 49. - (1) Transporturile aeriene publice, altele decât cele prevăzute la [art. 48](#), se efectuează prin curse neregulate.

(2) Transporturile aeriene publice prin curse neregulate includ și zborurile care nu implică transportul pasagerilor între două sau mai multe aerodromuri, efectuate pe baze comerciale, cu unul sau mai mulți pasageri la bord.

Art. 50. - (1) Transportatorii aerieni români pot efectua transporturi aeriene publice pe rute interne sau internaționale, prin curse regulate sau neregulate, numai în condițiile deținerii unui certificat de operator aerian în termen de valabilitate și a unei licențe de operare, eliberată de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) [nr. 1.008/2008](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate.

(2) Excepțiile de la prevederile alin. (1) se stabilesc de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului prin reglementări specifice.

(3) Transportatorii aerieni străini pot efectua transporturi aeriene publice în spațiul aerian național, în conformitate cu drepturile de trafic acordate de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului sau în condițiile stabilite prin tratatele internaționale la care România este parte.

SECȚIUNEA a III-a

Operațiuni de lucru aerian și aviație generală

Art. 51. - (1) Operațiunile de aviație generală cuprind:

- a) transporturile aeriene în interes propriu;
- b) zborurile în interes propriu;
- c) zborurile particulare;
- d) zborurile școală.

(2) Transporturile aeriene în interes propriu reprezintă operațiunile de aviație generală executate de o persoană juridică, fără perceperea unui tarif sau a echivalentului acestuia în bunuri ori servicii, utilizându-se aeronave civile proprii sau închiriate, care constituie accesoriul unei alte activități economice executate de persoana respectivă, beneficiarul transportului.

(3) Zborurile în interes propriu reprezintă operațiunile de aviație generală, altele decât transporturile în interes propriu, efectuate de persoane fizice sau juridice, cu aeronave civile proprii sau închiriate, pentru și în susținerea nevoilor activităților proprii, fără perceperea de tarife. Zborurile în interes propriu includ și zborurile efectuate exclusiv în scop sportiv.

(4) Zborurile particulare reprezintă operațiunile de aviație generală efectuate de deținătorii de aeronave civile, persoane fizice, exclusiv în scop necomercial.

(5) Zborurile școală reprezintă operațiunile aeriene civile organizate de persoane fizice sau juridice în scopul pregătirii personalului aeronautic civil navigant.

Art. 52. - Operațiunile de lucru aerian sunt operațiunile aeriene civile efectuate pentru nevoile industriei, agriculturii, silviculturii, sănătății publice și protecției mediului, de căutare și salvare, cercetare științifică, fotografiere, monitorizare, publicitate, precum și în alte scopuri de către operatori aerieni certificați de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 53. - Regimul răspunderii operatorilor aerieni care efectuează operațiuni aeriene de aviație generală sau de lucru aerian pe teritoriul României este reglementat în conformitate cu prevederile dreptului comun, în măsura în care nu s-a stabilit altfel printr-o lege specială sau printr-un tratat internațional la care România este parte.

CAPITOLUL VIII

Protecția mediului

Art. 54. - În sensul prezentului cod aerian, protecția mediului reunește toate activitățile ce au ca scop reducerea impactului aviației civile asupra mediului, datorat zgomotului produs de aeronavele civile, emisiilor motoarelor de aviație, substanțelor folosite în cadrul activităților aeronautice civile și reziduurilor rezultate în urma desfășurării acestor activități.

Art. 55. - Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului stabilește, împreună cu autoritatea de mediu, politici și reglementări specifice în domeniul protecției mediului.

Art. 56. - În scopul protecției mediului, Ministerul Transporturilor poate restricționa operarea aeronavelor civile pe aeroporturile din România sau în spațiul aerian național.

Art. 57. - Ministerul Transporturilor, cu avizul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului*), stabilește aeroporturile din România care, în urma derulării activităților specifice, au un impact semnificativ asupra mediului, în vederea implementării de programe de protecție a mediului.

*) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 17/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 14 din 10 ianuarie 2001.

Art. 58. «abrogat»

Art. 59. - Ministerul Transporturilor, la solicitarea administratorului aeroportului, poate aproba măsuri temporare și derogări ce permit operarea aeronavelor civile, care au impact semnificativ asupra mediului.

Art. 60. - Prevederile art. 56 nu se aplică următoarelor categorii de aeronave civile:

- a) aeronavele de stat românești;
- b) aeronavele românești care execută misiuni oficiale, prezidențiale sau guvernamentale, iar în cazul celor străine, pe bază de reciprocitate;
- c) aeronavele ce operează în folosul Organizației Națiunilor Unite, Crucii Roșii și Semilunii Roșii;
- d) aeronavele civile care efectuează misiuni de căutare și de salvare ori care transportă personal sau materiale în cadrul acestor misiuni;
- e) aeronavele care efectuează misiuni umanitare și de ajutorare urgentă;
- f) aeronavele care sunt nevoite să aterizeze din cauze tehnice, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile sau a unor situații de forță majoră;
- g) aeronavele care aterizează din dispoziția Ministerului Transporturilor și/sau a Ministerului Apărării Naționale.

CAPITOLUL IX

Siguranța zborului

SECȚIUNEA I

Generalități

Art. 61. - (1) Siguranța zborului reprezintă o cerință obligatorie și, totodată, un criteriu de performanță fundamental pentru orice activitate aeronautică civilă.

(2) Siguranța zborului se realizează prin:

- a) emiterea de reglementări specifice, inclusiv stabilirea obiectivelor de siguranță, precum și a nivelurilor de siguranță cerute sau minim acceptabile;
- b) asigurarea cadrului de implementare a reglementărilor, obiectivelor și nivelurilor de siguranță;
- c) exercitarea funcției de supervizare a siguranței zborului.

Art. 62. - (1) Funcția de supervizare a siguranței zborului în aviația civilă la nivel național se îndeplinește prin desemnare și delegare de competență din partea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în condițiile art. 5, de către un organism tehnic specializat care funcționează separat de agenții aeronautici civili supuși supervizării.

(2) Organismul tehnic specializat prevăzut la alin. (1) are personalitate juridică proprie, este autonom din punct de vedere administrativ și financiar și își exercită în mod independent atribuțiile de natură tehnică stabilite.

(3) Până la 31 decembrie 2005, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului va desemna organismul tehnic specializat, prevăzut la alin. (1), și va stabili atribuțiile acestuia prin ordin.

Art. 62¹. - (1) Organismul tehnic specializat prevăzut la art. 62 poate interzice temporar sau poate restricționa efectuarea de zboruri în spațiul aerian național de către aeronavele civile străine despre care sunt deținute informații că operarea ori întreținerea acestora nu corespunde standardelor minime de siguranță stabilite în baza prevederilor Convenției de la Chicago.

(2) În cazul în care astfel de neconformități cu standardele minime de siguranță stabilite în baza prevederilor Convenției de la Chicago sunt sesizate cu ocazia inspecțiilor la sol efectuate pe aerodromurile din România, conform reglementărilor specifice aplicabile, iar măsurile corective subsecvente nu sunt aplicate înaintea efectuării zborului următor sau sunt necorespunzătoare, organismul tehnic specializat prevăzut la art. 62 poate decide reținerea la sol a aeronavei civile respective, până la remedierea deficiențelor semnalate, urmând a informa imediat autoritățile competente române și pe cele ale statului de înmatriculare a aeronavei reținute, precum și operatorul implicat.

(3) Măsurile necesare pentru reținerea la sol a aeronavei civile prevăzute la alin. (2) vor fi luate de administratorul aerodromului, la solicitarea organismului tehnic specializat prevăzut la art. 62 sau a reprezentantului său autorizat.

SECȚIUNEA a II-a

Certificarea agenților aeronautici civili

Art. 63. - În scopul realizării siguranței zborului, următoarele categorii de agenți aeronautici civili sunt supuși certificării și supravegherii continue de către organismul tehnic prevăzut la art. 62 alin. (1):

a) operatorii aerieni corespunzător cu operațiunile aeriene civile pe care le desfășoară;

b) agenții aeronautici civili care au ca obiect de activitate proiectarea, fabricația și întreținerea aeronavelor, motoarelor, elicelor, pieselor și echipamentelor asociate, precum și cei care au ca obiect de activitate procesele specializate, inclusiv încercările de tip, testările specializate și distribuirea produselor aeronautice;

c) agenții aeronautici civili care desfășoară activități de proiectare, construcții, montaj, reparații pentru elemente de infrastructură și echipamente care concurează direct la siguranța zborului;

d) agenții aeronautici civili care au ca obiect de activitate furnizarea serviciilor de navigație aeriană, precum și activitățile aeroportuare;

e) agenții aeronautici civili care se ocupă cu pregătirea personalului aeronautic civil;

f) alte categorii de agenți aeronautici civili, potrivit reglementărilor specifice aplicabile.

Art. 64. «abrogat»

Art. 65. «abrogat»

SECȚIUNEA a III-a

Certificarea personalului aeronautic civil

Art. 66. - (1) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului stabilește, prin reglementări specifice, categoriile de personal aeronautic civil supus certificării, precum și documentele de certificare obligatorii pentru exercitarea activităților aeronautice civile.

(2) Oricare persoană care face dovada îndeplinirii cerințelor prevăzute în reglementările specifice aplicabile poate solicita certificarea ca personal aeronautic civil.

Art. 67. - Certificatele personalului aeronautic civil sunt documente nominale individuale, obligatorii pe întreaga durată a desfășurării activității ca personal aeronautic civil.

Art. 68. «abrogat»

Art. 69. - În condițiile în care tratatele internaționale la care România este parte nu prevăd altfel, documentele de certificare emise de alte state pot fi recunoscute sau validate în România numai dacă criteriile în baza cărora au fost eliberate se situează cel puțin la nivelul standardelor și practicilor recomandate de Organizația Aviației Civile Internaționale și în condițiile îndeplinirii cerințelor reglementărilor naționale specifice aplicabile.

Art. 70. - Examinarea medicală a candidaților care solicită certificarea ca personal aeronautic civil poate fi efectuată numai de către o instituție medicală autorizată, potrivit reglementărilor specifice aplicabile.

SECȚIUNEA a IV-a

Certificarea aeronavelor civile

Art. 71. - (1) Aeronavele civile care se înmatriculează în România, motoarele și elicele acestora vor deține un certificat de tip emis potrivit reglementărilor specifice aplicabile, care să acopere produsul, inclusiv toate piesele și echipamentele instalate pe acesta.

(2) În certificatul de tip se înscriu condițiile și limitările care sunt cerute în interesul siguranței zborului.

Art. 72. - Piesele și echipamentele pot deține un certificat specific în urma demonstrării că acestea sunt conforme cu specificațiile detaliate de navigabilitate stabilite.

Art. 73. - (1) Fiecare aeronavă civilă trebuie să dețină un certificat de navigabilitate individual, eliberat în urma demonstrării că aeronava civilă este conformă cu proiectul de tip aprobat în certificatul de tip și că întreaga documentație, inspecțiile și încercările relevante demonstrează că aeronava este în condiție de operare în siguranță.

(2) În certificatul de navigabilitate, care trebuie să se afle în permanență la bordul aeronavei, se înscriu categoriile de activități pentru care aeronava civilă poate fi folosită, precum și alte condiții și limitări impuse de siguranța zborului.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), în cazul aeronavelor fără echipaj de conducere la bord, certificatul de navigabilitate trebuie să se afle în permanență asupra persoanei care asigură pilotarea acesteia.

Art. 74. - (1) Ministerul Transporturilor emite reglementări aeronautice specifice privind certificarea aeronavelor civile.

(2) Ministerul Transporturilor poate stabili categorii de aeronave și parașute care, prin excepție de la prevederile art. 73, pot efectua zboruri fără să dețină certificat de tip și/sau de navigabilitate.

SECȚIUNEA a V-a

Zone supuse servituțiilor de aeronautică civilă

Art. 75. «abrogat»

Art. 76. - În scopul asigurării siguranței zborului se stabilesc, în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, zone supuse servituțiilor de aeronautică civilă aferente aerodromurilor civile și echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană.

Art. 77. - În zonele supuse servituțiilor de aeronautică civilă pot fi construite și amplasate construcții, instalații și echipamente noi numai cu avizul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, iar în cazul aerodromurilor exploatate în comun, cu avizul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, împreună cu Ministerul Apărării Naționale.

Art. 78. - Administratorii aerodromurilor civile, ai echipamentelor aferente serviciilor de navigație aeriană, cât și proprietarii terenurilor, clădirilor și amenajărilor aflate în zonele supuse servituțiilor de aeronautică civilă sunt obligați să respecte restricțiile impuse prin reglementările specifice referitoare la aceste zone, precum și prin avizul prevăzut la art. 77.

SECȚIUNEA a VI-a

Transferul responsabilităților de supraveghere a siguranței zborului

Art. 78¹. - În cazul unei aeronave înmatriculate într-un alt stat și operate de un operator aerian român, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului poate încheia, conform Convenției de la Chicago și potrivit atribuțiilor ce îi revin prin prezentul cod aerian, acorduri bilaterale cu autoritățile aeronautice din acel stat, prin care se preiau, în totalitate sau în parte, funcțiile și obligațiile ce revin statului de înmatriculare a aeronavei.

Art. 78². - În cazul unei aeronave înmatriculate în România și operate de un operator aerian dintr-un alt stat, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului poate încheia, conform Convenției de la Chicago și potrivit atribuțiilor

ce îi revin prin prezentul cod aerian, acorduri bilaterale cu autoritățile aeronautice din acel stat prin care se transferă, în totalitate sau în parte, funcțiile și obligațiile ce revin statului român în calitate de stat de înmatriculare a aeronavei.

CAPITOLUL X

Securitatea aeronautică

Art. 79. - Protecția aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită se realizează pe baza Programului Național de Securitate Aeronautică, elaborat de Ministerul Transporturilor și aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 80. - Ministerul Transporturilor este autoritatea de stat responsabilă pentru dezvoltarea, implementarea și aplicarea programului prevăzut la [art. 79](#).

CAPITOLUL XI

Facilități aeronautice

Art. 81. - Facilitățile aeronautice se realizează în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate, emise de organizațiile internaționale de aviație civilă la care România este parte, precum și cu legislația europeană și națională specifică în vigoare.

Art. 82. - Administratorii aerodromurilor civile au obligația să asigure condițiile pentru implementarea și asigurarea funcționării sistemului de facilități aeronautice la aerodromurile pe care le administrează.

CAPITOLUL XII

Căutarea și salvarea aeronavelor civile

Art. 83. - În spațiul aerian național, precum și pe teritoriul României operațiunile de căutare și salvare a aeronavelor civile aflate în primejdie și a supraviețuitorilor unui accident de aviație se realizează în conformitate cu legislația națională referitoare la managementul situațiilor de urgență.

Art. 84. «abrogat»

Art. 85. - Asistența de căutare și de salvare se acordă tuturor aeronavelor civile și supraviețuitorilor unui accident de aviație.

Art. 86. - Toate autoritățile publice, precum și persoanele fizice și juridice solicitate au obligația de a acorda asistență în cazul operațiunilor de căutare și de salvare, urmărindu-se prioritar salvarea vieților omenești, precum și prevenirea amplificării daunelor și conservarea dovezilor esențiale pentru anchetarea adecvată a accidentelor.

CAPITOLUL XIII

Investigația tehnică a incidentelor și accidentelor de aviație

Art. 87. - Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului este autoritatea de stat pentru reglementarea, organizarea și desfășurarea activităților privind investigația tehnică a incidentelor și a accidentelor din aviația civilă.

Art. 88. - (1) Scopul investigației tehnice îl reprezintă stabilirea faptelor, cauzelor și împrejurărilor care au condus la producerea incidentului sau a accidentului de aviație civilă, precum și identificarea măsurilor preventive corespunzătoare.

(2) Obiectivul investigației tehnice îl reprezintă creșterea siguranței zborului prin emiterea de recomandări în vederea prevenirii producerii unor incidente sau accidente similare în aviația civilă.

Art. 89. - (1) Investigația tehnică este independentă de ancheta penală sau disciplinară.

(2) Stabilirea responsabilităților, a persoanelor vinovate, a gradului de vinovăție, precum și aplicarea sancțiunilor sunt de competența organelor abilitate prin lege.

Art. 90. - (1) Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului emite reglementări specifice cu privire la raportarea, colectarea, prelucrarea și arhivarea informațiilor referitoare la evenimentele de aviație civilă, în conformitate cu recomandările organizațiilor internaționale de aviație civilă.

(2) Agenții aeronautici civili au obligația să informeze Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului asupra producerii incidentelor și accidentelor de aviație civilă.

(3) Confidențialitatea surselor de informare în timpul investigației tehnice, inclusiv raportările voluntare ale personalului aeronautic civil, care stau la baza începerii sau desfășurării unei investigații, este garantată în condițiile legii.

Art. 91. - Echipajele aeronavelor civile, precum și orice persoană fizică sau juridică sunt obligate să furnizeze, la cererea comisiei de investigare, pe durata investigației tehnice, toate informațiile și relațiile care le sunt cunoscute.

CAPITOLUL XIV

Sanctiuni

Art. 92. - Încălcarea prevederilor prezentului Cod aerian atrage, după caz, răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală a persoanelor vinovate.

Art. 93. - (1) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) lipsa de la bordul aeronavei a documentelor obligatorii prevăzute la art. 17 alin. (2), art. 36 alin. (2) și la art. 73 alin. (2);

b) refuzul comandantului unei aeronave civile, respectiv al persoanei care asigură pilotarea unei aeronave fără echipaj de conducere la bord de a prezenta persoanelor împuternicite, în condițiile legii, documentele obligatorii prevăzute, după caz, la art. 17 alin. (2) și (2¹), art. 36 alin. (2) și art. 73 alin. (2) și (3);

c) neinformarea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului cu privire la producerea incidentelor și accidentelor de aviație civilă, de către cei care au această obligație în conformitate cu prevederile art. 90 **alin. (2)**;

d) desfășurarea de activități în perimetrul infrastructurii aeroportuare fără licența prevăzută la art. 29 **alin. (3)**;

e) efectuarea activităților aeronautice civile prevăzute la **art. 63**, fără deținerea unui certificat valabil, de către persoane fizice sau juridice;

f) efectuarea de operațiuni de transport aerian public fără deținerea licenței de operare și/sau a certificatului de operator prevăzute la art. 50 **alin. (1)**;

g) amplasarea construcțiilor, instalațiilor și echipamentelor în zonele supuse servituților de aeronautică civilă fără obținerea avizului Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, prevăzut la **art. 77**;

h) nerespectarea restricțiilor impuse prin reglementările specifice referitoare la zonele supuse servituților aeronautice sau prin avizele emise de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, de către persoanele fizice și juridice prevăzute la **art. 78**;

i) operarea unei aeronave civile cu nerespectarea condițiilor și limitărilor înscrise în certificatul de navigabilitate conform prevederilor art. 73 **alin. (2)**;

j) efectuarea serviciului de către personalul aeronautic civil sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe interzise de autoritatea de reglementare. Se consideră sub influența băuturilor alcoolice personalul care are o îmbibație alcoolică în sânge de până la 0,8⁰/₀₀.

(2) Prin hotărâre a Guvernului se pot stabili și alte fapte contravenționale din domeniul aviației civile.

Art. 94. - Contravențiile prevăzute la art. 93 **alin. (1)** se sancționează după cum urmează:

a) contravențiile prevăzute la lit. a)-c), cu amendă de la 2.000 lei la 4.000 lei;

b) contravențiile prevăzute la lit. d)-f), cu amendă de la 3.000 lei la 6.000 lei;

c) contravențiile prevăzute la lit. g)-j), cu amendă de la 10.000 lei la 15.000 lei.

Art. 95. «abrogat»

Art. 96. «abrogat»

Art. 97. - **(1)** Constatarea contravențiilor prevăzute la **art. 93**, precum și aplicarea amenzilor se fac, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, de către persoanele împuternicite în acest scop de ministrul transporturilor, construcțiilor și turismului.

(2) Contravențiilor prevăzute la **art. 93** le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului **nr. 2/2001** privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea **nr. 180/2002**, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 98. - **(1)** Încălcarea de către personalul aeronautic civil a îndatoririlor de serviciu sau neîndeplinirea lor, dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

(2) Săvârșirea din culpă a faptei prevăzute la alin. (1) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 99. - (1) Încredințarea comenzilor aeronavei civile de către pilotul comandant unei persoane neautorizate se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Părăsirea fără aprobare a postului de către orice membru al echipajului de conducere sau de către personalul ce asigură direct informarea, dirijarea și controlul traficului aerian, dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 100. «abrogat»

Art. 101. - (1) Efectuarea serviciului de către personalul aeronautic civil sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe interzise de autoritatea de reglementare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Efectuarea serviciului având o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge de către personalul aeronautic civil se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) sunt săvârșite de personalul aeronautic navigant, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

(4) Refuzul de a se supune sau sustragerea persoanelor prevăzute la alin. (1)-(3) de a se supune de la prelevarea de mostre biologice necesare în vederea stabilirii concentrației de alcool ori a prezenței unor substanțe interzise de autoritatea de reglementare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

Art. 102. - (1) Pilotarea unei aeronave de către o persoană care nu posedă documentele de certificare prevăzute de reglementările în vigoare pentru pilotarea aeronavei respective se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani sau cu amendă.

(2) Dacă prin fapta prevăzută la alin. (1) s-a pus în pericol siguranța altor zboruri, sănătatea publică sau protecția mediului, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 103. - (1) Se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă următoarele fapte:

a) exploatarea unei aeronave fără ca aceasta să posede un certificat de înmatriculare sau identificare și un certificat ori autorizație de navigabilitate sau documente echivalente;

b) inscripționarea neconformă cu certificatul de înmatriculare sau identificare ori suprimarea mărcilor de inscripționare.

(2) Se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă următoarele fapte:

a) nerespectarea restricțiilor impuse prin reglementările specifice referitoare la zonele supuse servituțiilor aeronautice sau prin avizele emise de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii de către persoanele fizice și juridice prevăzute la [art. 78](#), dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului;

b) efectuarea de operațiuni de transport aerian public fără deținerea licenței de transport aerian și/sau a certificatului de operator prevăzute la [art. 50 alin. \(1\)](#), dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului.

(3) Fapta prevăzută la [alin. \(1\) lit. a\)](#), săvârșită după refuzul eliberării certificatului de înmatriculare sau a certificatului de navigabilitate, se pedepsește cu închisoare de la un an la 3 ani.

Art. 104. - În înțelesul prevederilor prezentului capitol:

a) o aeronavă se consideră a fi în serviciu din momentul în care personalul de la sol sau echipajul începe să o pregătească în vederea unui anumit zbor până la expirarea unui termen de 24 de ore după orice aterizare; perioada de serviciu cuprinde în orice caz întregul timp în care aeronava se află în zbor, în sensul prevederilor [lit. b\)](#);

b) o aeronavă se consideră a fi în zbor din momentul în care, îmbarcarea fiind terminată, toate ușile exterioare au fost închise și până în momentul în care una dintre aceste uși a fost deschisă în vederea debarcării; în caz de aterizare forțată se consideră că zborul se continuă până când autoritatea competentă preia în sarcină aeronava, persoanele și bunurile de la bord.

Art. 105. «abrogat»

Art. 106. - Comunicarea de informații false, care pune în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 107. - **(1)** Săvârșirea, cu ajutorul unui dispozitiv, al unei arme sau al unei substanțe, a unui act de violență împotriva unei persoane aflate într-un aeroport civil, dacă fapta a pus în pericol siguranța și securitatea în acest aeroport, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Săvârșirea oricărui act de violență fizică sau psihică asupra unei persoane aflate la bordul unei aeronave civile în zbor ori în pregătire de zbor se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 de ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Dacă fapta prevăzută la [alin. \(2\)](#) a fost săvârșită asupra personalului navigant, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 108. - **(1)** Distrugerea sau deteriorarea gravă, cu ajutorul unui dispozitiv, al unei arme sau al unei substanțe, a instalațiilor unui aeroport civil ori a unei aeronave care nu este în serviciu, dar se află pe un aeroport, precum și întreruperea serviciilor de aeroport, dacă fapta compromite sau este de natură a compromite siguranța și securitatea în acest aeroport, se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Distrugerea sau deteriorarea instalațiilor ori a serviciilor de navigație aeriană sau perturbarea funcționării acestora, dacă fapta a pus în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (2) se sancționează și distrugerea unei aeronave în serviciu sau cauzarea de deteriorări care o fac indisponibilă de zbor ori care sunt de natură să îi pună în pericol siguranța în zbor.

(4) Plasarea pe o aeronavă civilă, prin orice mijloc, a unui dispozitiv ori a unei substanțe capabile să distrugă acea aeronavă sau să îi producă deteriorări care o fac inaptă de zbor ori care sunt de natură să pericliteze siguranța acesteia în zbor se pedepsește cu închisoare de la 7 la 18 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 109. - Preluarea fără drept a unei aeronave, prin orice mijloace, precum și exercitarea fără drept a controlului asupra aeronavei se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 18 de ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 110. - Dacă faptele prevăzute la [art. 98, 99, 103 și 106](#) au avut ca urmare decesul uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 15 la 25 ani ori detențiune pe viață și interzicerea unor drepturi.

Art. 111. - (1) Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește.

(2) Se consideră tentativă și producerea sau procurarea mijloacelor ori instrumentelor, precum și luarea de măsuri în vederea comiterii infracțiunilor prevăzute în prezentul capitol.

Art. 112. - Cercetarea faptelor prevăzute la [art. 98-111](#), precum și punerea în mișcare a acțiunii penale sunt de competența procurorului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială au fost săvârșite acestea.

CAPITOLUL XV

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 113. - Reglementările emise de Ministerul Transporturilor în aplicarea prevederilor prezentului Cod aerian sunt obligatorii pentru toți agenții aeronautici civili.

Art. 113¹. - Măsurile de natura ajutorului de stat prevăzute în prezenta lege vor fi notificate potrivit Legii [nr. 143/1999](#) privind ajutorul de stat, republicată, și se vor acorda numai după autorizarea acestora de către Consiliul Concurenței.

Art. 114. - La instituirea de către Președintele României a stării de asediu sau a stării de urgență, precum și la declararea mobilizării parțiale sau generale a Forțelor Armate ori în caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării aplicarea prevederilor prezentului Cod aerian se suspendă în parte sau în întregime, activitatea aeronautică în spațiul aerian național urmând să se desfășoare conform normelor stabilite de autoritățile militare competente, potrivit legii.

Art. 115. - Prezentul Cod aerian intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1998*).

*) A se vedea și data intrării în vigoare a actului normativ modificator.

Art. 116. - Se abrogă integral **Codul** aerian aprobat prin Decretul **nr. 516/1953**, publicat în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 56 din 30 decembrie 1953, cu modificările ulterioare.